

Svar på skriftligt spørgsmål SS 132/2017 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om förkortning av registreringstider för betalningsstörningar och införande av ett förfrågningssystem för kreditupplysningar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 132/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Joakim Strand/sv:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att förkorta lagringstiderna för anteckningar om betalningsstörningar och möjliggöra delning av positiva kreditupplysningar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den nuvarande kreditupplysningslagen (527/2007) har förkortat lagringstiden för registeranteckningar om fysiska personers betalningsstörningar jämfört med tidigare gällande lagringstider framförallt i situationer då det inte har kommit nya anteckningar om betalningsstörningar under registreringenstiden (18 § 2 och 3 mom. i kreditupplysningslagen). Syftet är att dels motivera den registrerade att fullgöra sin betalningsskyldighet eftersom lagringstiden i kreditupplysningsregistret kan påverkas genom det egna betalningsbeteendet och dels att ge en så korrekt bild som möjligt av den registrerades förmåga att uppfylla sina förpliktelser. Tanken bakom lagringstiderna för registeranteckningar om betalningsstörningar är att beakta såväl den registrerades rättmätiga intressen som behoven hos dem som behöver kreditupplysningar om kunder i sin verksamhet.

28 § i kreditupplysningslagen föreskriver om när företagskreditupplysningar senast ska avföras ur registret. Lagringstiderna för företagskreditupplysningar varierar beroende på grunden för registreringen från ett omedelbart avförande till lagring i fem år eller längre tid. Enligt 28 § i kreditupplysningslagen är t.ex. lagringstiden för uppgifter om konkurs högst fem år från konkursen början. Ifall uppgifterna om konkursärendet har avförts ur konkurs- och företagssaneringsregistret på grund av att konkursansökan har avslagits, avvisats utan prövning eller avskrivits eller konkursen har lagts ned ska dessa uppgifter avföras från kreditupplysningsregistret inom en månad. Å andra sidan kan en anteckning om företags konkurs finnas kvar längre i kreditupplysningsregistret, om en ny anteckning om betalningsstörning som gäller företaget har gjorts i registret innan den föregående anteckningen om betalningsstörning borde ha avförts ur registret. Alla anteckningar om en konkurs ska dock avföras inom tre månader från det att uppgifterna om den senaste konkursanteckningen har avförts ur konkurs- och företagssaneringsregistret.

Svar på skriftligt spørgsmål SS 132/2017 rd

Den gällande kreditupplysningslagen har också förkortat lagringstiderna för registeranteckningar om företagens betalningsstörningar jämfört med vad de var före lagens ikraftträdande. Syftet är att möjliggöra en förkortning av lagringstiderna i fall där betalningsstörningen har varit av tillfällig art. Lagring av en registeranteckning om betalningsstörningar en utsatt tid även efter det att betalning skett har dock ansetts behövligt bl.a. på grund av kreditvärderingsaspekterna.

Registrering av s.k. positiva kreditupplysningar i ett kreditupplysningsregister har tagits upp i många olika sammanhang. Meningarna om behovet av ett register och hur väl det skulle fungera är delade ur både principiell och praktisk synpunkt. Enligt en utredning från 2013 på uppdrag av justitieministeriet är argumenten för en utveckling av kreditupplysningslagstiftningen främjande av informationsbalansen i kreditförhållanden, kreditupplysningsverksamhetens utveckling och uppföljning av överskuldssättningen. Argument som framfördes mot en lagstiftningsändring var den växande betydelsen av personuppgiftsskydd i en modern rättsstat, personkreditupplysningarnas förändrade status som en del av konsumentskyddsregleringen och problematiken kring att organisera hanteringen och administrationen av positiva kreditupplysningar.

Mot bakgrund av utredningen om positiva kreditupplysningar kan man fråga sig vilka uppgifter om en individs ekonomiska ställning vi är beredda att samla in och för vilka ändamål. Vilken huvudman ska ansvara för registret och hur täcker man kostnaderna för databehandlingen? Den hittillsvarande diskussionen har inte resulterat i en allmänt accepterad, klar uppfattning om dessa relevanta och grundläggande faktorer. Ett massivt och ständigt uppdaterat samhällsregister med nästan alla invånare i Finland bör inte skapas på lösa grunder eller bara för att några eventuellt kan ha nytta av uppgifterna.

Det är dock bra om den samhälleliga diskussionen om positiva kreditupplysningar fortsätter och att man överväger möjligheterna att inrätta ett positivt kreditupplysningsregister. I anknytning till detta bör man samtidigt följa upp vilka lösningar kreditbranschens aktörer själva tycker är eftersträvaransvärda och fungerande utifrån den lagstiftning som redan finns. Exempelvis har Suomen Asiakastieto Oy lanserat ett förfrågningssystem för konsumentkrediter där deltagande företag med kundens samtycke kan dela information om kundens befintliga krediter.

Vid halvtidsöverläggningarna i Sipiläs regering behandlas olika lösningsmodeller för att utveckla ställningen för gäldenärer med betalningsstörningar och undanröja flitfällor.

Helsingfors 18.4.2017

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström